

ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ ВЛАСНОГО БІЗНЕСУ У СФЕРІ ВИНОГРАДАРСТВА: ВНУТРІШНІ ТА ЗОВНІШНІ ЧИННИКИ

Конопляник Д.О., асистент

e-mail: konoplianyk@mnaeu.edu.ua

Кучеренко А.А., здобувач вищої освіти e-mail:

kucherenko.anton.mnaeu@gmail.com

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація. Нерідко відбувається так, що становлення власного бізнесу в аграрній сфері стикається з багатьма проблемами, які виникають на початкових етапах або з'являються в процесі розвитку. Автор пропонує розглянути основні проблеми під час створення та становлення власного бізнесу у сфері виноградарства.

Ключові слова: виноградарство, проблеми, бізнес, становлення, навчання, розвиток, залучення клієнтів, пошук партнерів, бартер.

Україна – країна з аграрним спрямуванням, яка має давні традиції землеробства. Ця традиція глибоко вкорінена в історію нашої країни і формує ключовий аспект її економіки.

Землеробство є однією з провідних галузей нашої економіки, яка забезпечує виробництво сировини для різних індустрій. У кожній області України існують свої унікальні аграрні традиції, які передаються з покоління в покоління. Українські фермери, завдяки родючим землям та сприятливому клімату, культивують різноманітні культури, такі як зернові, овочі та фрукти. Завдяки впровадженню високих технологій, виробництво стає більш ефективним, що дозволяє оптимально використовувати ресурси та підвищувати якість продукції.

Але, зазвичай, такий процес відбувається з представниками великого бізнесу, який здатний прибутком переkritи витрати на закупівлю та обслуговування інструментів, устаткування, сільськогосподарської техніки та ін.

У малого бізнесу, особливо якщо ви самостійно, без великого капіталу, маючи лише землю, воду та знання тільки починаєте цим займатися, то є вірогідність зустрітися з певними проблемами. Автор пропонує розглянути приклад розвитку власного бізнесу у сфері виноградарства нашого співвітчизника з смт. Костянтинівка Миколаївської області, Панченка Руслана Руслановича [1].

Цікавитися виноградом Руслан Панченко почав ще з 2012 року, вирощуючи такі відомі сорти винограду як «Аркадія», «Лора», «Талісман» та інші. На той час усі «плоди» праці йшли на задоволення власних бажань.

Причина вибору саме цих сортів – вони були найбільш розповсюджені серед поціновувачів-колекціонерів.

У 2014 році підприємець вирішив спробувати свої сили в селекції. Сама ідея селекції виникла з бажанням зробити свій внесок в науку та історію, бо гібридизацією декількох видів можна створити зовсім новий, досі невідомий вид, колір, смак та аромат винограду.

Першим виведеним гібридом став «Чорний кіготь», який утворився під час селекції виду «Супутник», схрещеного з молдовським селекційним сортом «Пам'яті Негруля». Це був перший результат, який станом на 2014 рік вважався непоганим: він був легким в обробці, доступним в агротехніці вирощування й чудовим для зимового зберігання.

На думку Руслана Панченка, «...на даний момент, одними з найкращих форм є «Вірастюк», «Атом» і «Молекула», які вирізняються можливістю «зимівлі», легкістю запилення та розміром ягоди, які є чудовими екземплярами для вирощування в промислових масштабах» [2]. Кожного року шляхом селекції створюються нові гібридні форми.

Проблеми селекції. Однією з головних проблем селекції є те, що засаджуючи велику територію гібридними формами, з якими експериментуєте, в результаті з 1000 лоз отримуєте лише 1, хоча всі вони отримують однаковий уважний догляд і обробіток: підв'язка, полив, підживлювання добривами та інше. Перші плоди з'являються в кращому випадку через 3-4 роки, але якщо не надати потрібного результату, то починаєте весь процес з першого кроку. Таким чином, фактично головною проблемою є час.

Найкраща селекція. З тих форм, які вдалося вивести станом на 2024 рік, виноградар вважає найкращими закордонні форми: «Аватар», «Halloween» та «Рататуй», які були ввезені на територію України в 2021 році. Через ситуацію в країні, офіційно можна стверджувати, що Руслан Панченко є першим виноградарем, який привіз ці сорти на нашу землю. Особливість цього винограду, порівняно з іншими сортами є те, що він незвичний для нашого регіону: смак карамелі та меду.

Реалізація цього винограду, порівняно з іншими наявними сортами полягає в унікальному смаку. У США був виведений сорт «Cotton candy», що має смак цукрової вати, легкий для обробки і зрощування. Цей сорт став візитною карткою торгової марки компанії IFG (International Fruit Genetics), Бейкерсфілд, Каліфорнія, США, що зараз експортується в Перу та Чілі.

Проблема патентування. Чи не найголовнішою проблемою патентування гібридної форми є те, що перевірка має дуже довгий процес, який робить форму не рентабельною, застарілою. В Україні залишився лише один інститут, який займається перевіркою з врахуванням усіх необхідних чинників – Інститут виноградарства і виноробства імені В. Є. Таїрова, в якому перевірка раніше тривала 15-16 років.

Серед виноградарів-селекціонерів ми можемо побачити кооперацію. Як повідомляє Руслан Панченко, «...я можу звернутися до колеги і придбати у нього щойно виведену форму, для використання її в своєму дослідженні, що посприє нашій співпраці і розвитку національного виноградарства».

Проблеми зі співвітчизниками. Ми можемо помітити, що «домашніх» селекціонерів, які можуть на дачі зрощувати і проводити процес селекції самостійно стало значно більше, ніж це було 7-10 років тому (такий висновок можна зробити згідно з цінами на продукцію та кількістю її на ринку у літньо-осінній сезон). Є люди, які роблять це сумлінно, але не всі. Більшість обирають економічну вигоду, а не довіру споживачів, пропускаючи процес перевірки, що призводить до виявлення дефектів ягоди (потріскування, витривалість до перепадів температури та ін.). У результаті це зменшує довіру до справді талановитих селекціонерів.

Проблема поширення товару. Також серед головних проблем автор пропонує звернути увагу на питання збуту продукції за вигідною ціною, яка має задовольнити витрати для виведення сорту. Через перевагу пропозиції над попитом ціна товару падає, незважаючи навіть на унікальність певних сортів.

До цієї ж проблеми можна внести й те, що держава і торгові підприємства не сприяють внутрішньому поширенню товару. Як зазначає Геннадій Гнип, редактор порталу новин аграрної сфери економіки «AgroTimes», «...у 2022 році на внутрішній ринок підприємці завезли 42,43 тис. тонн винограду на 55733 тис. доларів США. У 2021 році імпорт винограду зріс до 80 тис. тонн на 69676 тис. доларів. У 2020 році імпорт винограду становив 59 тис. тонн на 57809 тис. доларів» [3]. Статистика імпорту в державу така, що кожного року ми закупаємо понад 40-60 тон свіжого винограду з Італії та Єгипту, який ви можете побачити на вітринах магазинів, супермаркетів, хоча наші виноградари можуть вільно забезпечити потреби українського суспільства у винограді.

Проблеми з добривами. Варто розуміти, що у кожного підприємства є свої цілі, яких досягають тими чи іншими способами. Добрива – один з найлегших способів збільшення кількості та розміру продукції. Мінеральні добрива дешевші і їх легше отримати, але в той же час вони сильно залежать від кліматичних умов, що може бути не вигідно для використання. На думку Руслана Панченка, «...нітроамофоска і схожі на неї добрива знищують мікрофлору землі, вбиваючи бактерії і черв'яків. Щоб покращити ґрунт, я б радив використовувати органічні добрива: перегній, компост, а поверх землі використовувати мульчування, іноді підживлюючи біобактеріями».

Препарати для захисту та проблеми з ними. Через погодні умови, ґрунт і інші фактори виноград часто хворіє і щоб передбачити небезпеку цих хвороб, підприємець постійно обробляє виноград. Основними хворобами, які є найбільш розповсюдженими, особливо при купівлі нових форм, є «Мільдю», від якого чудово допомагає «Манкоцеб» і «Металоксіл», від «Оїдиуму» - група «Триазол» - речовини і препарати, які є якісними і економічно вигідними.

Автор пропонує більш детально розглянути препарати для захисту винограду. Як зазначають спеціалісти веб-порталу «SuperAgronom.com», «...манкоцеб – комплекс іонів цинку (2,5%), марганцю (18%) і етіленбісдітіокарбамату (62%). Сіро-жовтий порошок, руйнується без плавлення, незначним тиском пари. Практично нерозчинний у воді і більшості органічних розчинників. Стійкий у зовнішньому середовищі. У розчинах утворює стабільні хелатні сполуки, які не здатні відновлюватися. При

нормальних умовах зберігання стабільний, але при підвищеній температурі у вологому, лужному і кислому середовищах руйнується. При 35 °С втрати за місяць становлять 0,2%. З'єднання термічно стабільне і стійке до кислотного гідролізу. У лужних умовах швидко руйнується, період напіврозпаду в ґрунті становить від 5 до 15 днів» [4].

Науковий співробітник з агрономії компанії «Агросфера» Олександр Майструк зазначає, що «...флутріафол – системний фунгіцид проти базидіальних та сумчастих грибів. Володіє також фумігантною дією, особливо стосовно борошнистої роси. Фунгіцид флутриафол пригнічує розвиток іржі, борошнистої роси на винограді і зернових культурах, церкоспорозу цукрових буряків, парші яблуні. Слабко діє проти церкоспорельозу і фузаріозу. Має тривалий захисний ефект до 8 тижнів, володіє глибинним ефектом. Період напіврозпаду в ґрунті становить 65-125 днів, в окремих випадках 405 днів. У рослинах пересувається акропетально» [5].

Варто також сказати про те, що проблема, з якою практично неможливо впоратись самостійно, – це фальсифікація і брак товару, що може негативно вплинути на всю продукцію року, або взагалі призвести до загибелі насаджень.

Займаючись селекцією, підприємці несуть потужні економічні витрати через неспроможність продати продукт за його реальною, ринковою ціною. Автор пропонує розглянути цей процес на прикладі.

Маючи три ряди сорту «Аркадія» довжиною 15 метрів, де 1 метр шпалери плодоносить 8,5 кілограм винограду, отримуємо 382,5 кілограма ягоди. Продаючи її по 30 гривень за кілограм, за сезон отримується сума 11475 грн. Отже, 57375 грн втрачається, якщо займатися селекцією нового сорту винограду протягом 5 років – ось перевага простого вирощування, над науковим збагаченням.

Розглянувши проблеми та особливості селекції винограду в Україні на прикладі селекціонера Руслана Панченка, варто наголосити на значущості селекції для розвитку виноградарства та вирішенні проблем у цій галузі. Зазначимо, що хоча цей процес дозволяє отримати нові, вдосконалені сорти винограду, він також супроводжується значними труднощами, зокрема витратами часу та коштів, навіть при наявності потенційно вигідного нового сорту винограду, підприємці можуть зазнавати великих фінансових втрат через складнощі з продажем продукції за ринковими цінами. Але не варто опускати рук, ми маємо йти до кінця, розвиваючи можливості, якими наділила нас «Матінка-Земля», прославляючи наснагу та завзяття нашого народу.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт підприємства з вирощування винограду «Pan_Vin». URL: <https://pan-vin.com/ua/>
2. Офіційна сторінка Руслана Панченка у мережі Youtube. URL: <https://www.youtube.com/@user-qr9rd3ew9s/featured>
3. Гнип Г. Імпорт винограду скоротився. Офіційний веб-портал новин «AgroTimes». URL: <https://agrotimes.ua/ovochi-sad/import-vynogradu-skorotyvsya/>

4. Манкоцеб, довідкова інформація. Офіційний веб-портал для агрономів. URL: <https://superagronom.com/substance/mankoceb-id17697>

5. Флутріафол, довідкова інформація. Офіційний сайт компанії «Агросфера». URL: <https://agrosfera.ua/ua/articles/funhitsidi-triazoly>

Abstract. It often happens that the establishment of one's own business in the agricultural sector faces many problems that arise at the initial stages or appear during the development process. The author offers to consider the main problems during the creation and formation of one's own business in the field of viticulture.

Key words: viticulture, problems, business, formation, training, development, attraction of customers, search for partners, barter.

УДК 338 (477)

DOI 10.31521/978-617-7149-78-0-61

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ: РИЗИКИ, ВИКЛИКИ ТА МЕТОДИ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМ

Конопляник Д.О., асистент

e-mail: konoplianyk@mnau.edu.ua

Скроб В. І., здобувачка вищої освіти

e-mail: skrobvalentina61@gmail.com

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація. У тезах розглядаються ризики, виклики, методи розв'язання проблем за допомогою технологій у продовольчій безпеці готельно-ресторанної галузі України після війни. Післявоєнне відновлення країни вимагає особливої уваги до продовольчої безпеки. Дослідження включає аналіз сучасних підходів та методів, які можуть бути використані для запобігання ризиків, які виникнуть у післявоєнний період.

Ключові слова: ситуація, Україна, готельно-ресторанна галузь, продовольча безпека, технології, розвиток.

Повномасштабне вторгнення російських військ на територію незалежної України, запровадження правового режиму воєнного стану та ведення активних бойових дій дуже сильно вплинули на життя усіх українців. У цей складний час необхідно адаптуватися до нових реалій, змінювати підходи до організації економіки, промисловості, соціальної сфери, знаходити нові шляхи створення й розвитку власного бізнесу. Не оминули негативні чинники й представників готельно-ресторанної галузі, які зазнали значних збитків, зіштовхнулися з переглядом підходів до власної діяльності. Виникли проблеми з організацією поточної роботи, плануванням та прогнозуванням діяльності й розвитку галузі